SỞ NÔNG NGHIỆP VÀ MÔI TRƯỜNG
TỈNH THÁI NGUYÊN
CHI CỤC CHĂN NUÔI, THÚ Y VÀ THỦY SẢN

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 1506 /CNTYTS-CNTS
V/v chủ động phòng, chống đói, rét cho đàn vật nuôi và thuỷ sản vụ Đông - Xuân 2026-2027

Thái Nguyên, ngày 10 tháng 11 năm 2026

Kính gửi: Ủy ban nhân dân các xã, phường.

Theo nhận định của Trung tâm Dự báo khí tượng thủy văn Quốc gia, những tháng cuối năm 2026 và đầu năm 2027, nhiệt độ trung bình có xu hướng cao hơn trung bình nhiều năm, các đợt rét đậm, rét hại có khả năng xuất hiện muộn và ít ngày hơn. Tuy nhiên, vẫn có thể xảy ra các đợt không khí lạnh mạnh, nhiệt độ giảm sâu, nhất là tại khu vực miền núi, vùng cao, ảnh hưởng đến sức khỏe và khả năng sinh trưởng của vật nuôi. Để chủ động bảo vệ đàn vật nuôi, thủy sản, hạn chế thấp nhất thiệt hại do rét đậm, rét hại gây ra, Chi cục Chăn nuôi, Thú y và Thủy sản đề nghị Uỷ ban nhân dân các xã, phường quan tâm chỉ đạo triển khai thực hiện một số nội dung sau:

1. Thường xuyên cập nhật diễn biến thời tiết, khí hậu; tăng cường thông tin, tuyên truyền để người chăn nuôi biết, không chủ quan, bị động trong công tác phòng, chống đói rét cho đàn vật nuôi, thủy sản; hướng dẫn người chăn nuôi chủ động áp dụng các biện pháp phòng, chống đói rét theo hướng dẫn gửi kèm.

2. Hướng dẫn người chăn nuôi gia cố, che chắn chuồng trại; chủ động dự trữ thức ăn; tăng cường chăm sóc, nuôi dưỡng, giữ ấm cho vật nuôi, nhất là trâu, bò, gia súc non; đưa gia súc chăn thả về nơi nuôi nhốt an toàn khi nhiệt độ xuống thấp. Đối với thủy sản, duy trì điều kiện môi trường ao nuôi phù hợp, điều chỉnh chế độ chăm sóc, cho ăn và quản lý lồng bè theo hướng dẫn chuyên môn.

3. Triển khai đồng bộ các biện pháp phòng, chống dịch bệnh; tăng cường giám sát dịch bệnh đến tận hộ chăn nuôi nhằm phát hiện sớm, xử lý, khoanh vùng ổ dịch kịp thời, hiệu quả. Tổ chức rà soát, thống kê đàn gia súc, gia cầm thuộc diện tiêm phòng; tuyên truyền, vận động người dân chủ động tiêm phòng vắc xin cho đàn vật nuôi; kiểm tra, giám sát việc thực hiện tiêm phòng bắt buộc theo quy định.

4. Phân công cán bộ phụ trách địa bàn trực tiếp theo dõi, hướng dẫn, kiểm tra, đôn đốc công tác phòng, chống đói rét, dịch bệnh cho đàn vật nuôi; chú trọng các khu vực vùng cao, địa bàn có nguy cơ cao bị ảnh hưởng bởi rét đậm, rét hại. Giao cấp ủy, trưởng xóm, thôn, bản phối hợp với các tổ chức đoàn thể bám sát địa bàn, huy động nhân lực tại chỗ, triển khai các biện pháp phòng, chống đói rét cho

vật nuôi. Chủ động rà soát nhu cầu, triển khai các chính sách hỗ trợ theo quy định và bố trí kinh phí phù hợp với điều kiện thực tế để thực hiện công tác phòng, chống dịch bệnh, đói rét cho đàn vật nuôi.

5. Tăng cường theo dõi sức khỏe vật nuôi, thủy sản; thực hiện vệ sinh, tiêu độc khử trùng, chủ động phòng, chống dịch bệnh. Khi xảy ra thiệt hại do rét đậm, rét hại hoặc dịch bệnh, kịp thời thống kê, báo cáo về Chi cục Chăn nuôi, Thú y và Thủy sản để tổng hợp, tham mưu xử lý theo quy định.

Chi cục Chăn nuôi, Thú y và Thủy sản đề nghị UBND các xã, phường quan tâm chỉ đạo, tổ chức triển khai thực hiện./.

Nơi nhận:
- Như trên;
- Sở Nông nghiệp và Môi trường;
- Lãnh đạo Chi cục;
- Trung tâm Khuyến nông;
- Các phòng, trạm trực thuộc;
- Lưu: VT, CNTS.

CHI CỤC TRƯỞNG

CỘNG HÒA X.H.C.N VIỆT NAM
CHI CỤC CHĂN NUÔI, THÚ Y VÀ THUỶ SẢN TỈNH THÁI NGUYÊN
SỞ NÔNG NGHIỆP VÀ MÔI TRƯỜNG

Đinh Thị Hồng Chiêm

HƯỚNG DẪN

Công tác phòng chống đói, rét, cúm bệnh cho vật nuôi và thuỷ sản

(Kèm theo Công văn số 1506 /CNTYTS-CN ngày 10 /11/2026 của Chi cục Chăn nuôi, thú y và Thuỷ sản)

I. ĐỐI VỚI VẬT NUÔI

1. Về chuồng trại chăn nuôi

Cần gia cố chuồng trại cho vật nuôi trước khi vào vụ Đông Xuân để đảm bảo phòng chống rét. Chuồng nuôi đảm bảo che chắn và tránh được gió lùa trực tiếp vào chuồng. Nền chuồng đảm bảo luôn khô, ráo và phải có chất độn chuồng bằng các nguyên vật liệu sẵn có tại địa phương như rơm, rạ, mùn cưa hoặc trấu khô. Thường xuyên giữ chuồng trại sạch sẽ, những ngày rét có kèm theo mưa cần bổ sung thêm chất độn chuồng, đối với lợn hạn chế rửa chuồng để gia súc tăng khả năng chống rét.

Có thể sử dụng bóng điện công suất lớn để sưởi ấm chuồng nuôi hoặc đốt sưởi cho gia súc trong chuồng bằng trấu, mùn cưa, than củi... (chú ý thường xuyên theo dõi khi đốt sưởi, để xa dụng cụ đốt với vật liệu dễ cháy trong chuồng nuôi như bạt che, chất độn chuồng, các thanh che chắn bằng vật liệu dễ cháy…).

2. Chế độ làm việc và chăn thả

Thường xuyên theo dõi dự báo thời tiết, thông báo của cơ quan chính quyền địa phương để có kế hoạch cụ thể cho đàn gia súc. Đối với những hộ chăn thả gia súc trong rừng phải thực hiện việc di chuyển đàn vật nuôi về nhốt tại chuồng hoặc đến những nơi kín gió, có đủ điều kiện đảm bảo cho đàn gia súc tránh rét. Người chăn nuôi trâu, bò ở miền núi có thể di chuyển đàn vật nuôi từ vùng cao xuống vùng thấp để tránh rét cho vật nuôi.

Không chăn thả, không cho trâu, bò làm việc khi xảy ra rét đậm, rét hại (khi nhiệt độ xuống $\leq 12^0$C); áp dụng chế độ chăn thả muộn, về sớm. Nhiệt độ quá lạnh sẽ làm giảm sức đề kháng của vật nuôi nhất là đối với gia súc già yếu, gia súc non. Do vậy, khi rét đậm, rét hại phải nhốt gia súc tại chuồng để tiện chăm sóc, quản lý và không tắm cho gia súc.

3. Chăm sóc và nuôi dưỡng

Trong chăn nuôi, thức ăn có vai trò quan trọng cho sự sinh trưởng và phát triển của vật nuôi. Chủ động dự trữ, bảo quản thức ăn thô xanh (phụ phẩm nông nghiệp hoặc ủ chua thức ăn xanh), cũng như thức ăn tinh cho gia súc để đảm bảo đủ thức ăn cho gia súc trong vụ Đông-Xuân. Việc cung cấp đủ thức ăn những ngày giá, rét cho vật nuôi giúp chúng sinh nhiều năng lượng để chống rét tốt hơn.

a) Đối với trâu, bò:

Tăng cường chế độ chăm sóc, nuôi dưỡng phù hợp đối với trâu, bò già, yếu, gia súc non để tăng cường phòng chống rét và dịch bệnh.

Sử dụng nguồn thức ăn tự nhiên có sẵn (cỏ xanh, cỏ ủ hoặc rơm khô, rơm ủ urê…) và cung cấp với định mức bằng 10% trọng lượng cơ thể, ví dụ như trâu bò 300 kg thì cho ăn 30 kg cỏ xanh hoặc cỏ ủ…; đồng thời bổ sung thêm thức ăn tinh như bột ngô, bột sắn, cám gạo... (khoảng 0,5-1 kg/con/ngày). Cung cấp đủ nước uống cho trâu bò hàng ngày khi nuôi nhốt trong chuồng những ngày rét đậm, rét hại; có thể bổ sung cho trâu bò uống nước ấm có hoà muối với lượng khoảng 5g/100 kg khối lượng cơ thể để tăng cường sức đề kháng.

Ngoài ra, có thể cung cấp thức ăn xanh ủ chua cho trâu, bò *(thân cây ngô, cỏ, rơm ủ…)* với lượng 7-10 kg/ngày nhằm nâng cao tỷ lệ tiêu hóa.

b) Đối với lợn:

Khẩu phần ăn phải đảm bảo, đầy đủ chất dinh dưỡng (có thể cho ăn tự do, ăn các bữa trong ngày tùy vào loại thức ăn, phương thức nuôi). Bổ sung thêm vitamin, men tiêu hóa thường xuyên cho lợn. Cần sử dụng bóng úm, chuồng úm cho lợn con theo mẹ; cho lợn con tập ăn sớm để tăng khả năng tiêu hóa.

c) Đối với gia cầm:

Trong những ngày rét đậm, rét hại, chủ động tăng lượng thức ăn, uống nước ấm và bổ sung một số loại vitamin, men tiêu hóa, chất điện giải nâng cao sức đề kháng cho gia cầm, đặc biệt là gà; Có mật độ nuôi hợp lý đối với gà đẻ: 6-8 con/m2; gà thịt: 8-10 con/m2 giúp cho gà điều chỉnh nhiệt độ cơ thể tốt hơn. Thực hiện tốt quy trình úm cho gà con; những ngày giá rét không thả gia cầm ra vườn, đồi; thực hiện che chắn để tránh gió lùa trong chuồng.

4. Phòng bệnh cho vật nuôi

Cần áp dụng quy trình chăn nuôi phù hợp tùy thuộc vào quy mô; thực hiện tẩy giun sán cho gia súc và các quy định về phòng, chống dịch bệnh động vật trên cạn được quy định tại Văn bản hợp nhất số 35/VBHN-BNNMT ngày 11 tháng 8 năm 2025 của Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Môi trường quy định về phòng, chống dịch bệnh động vật trên cạn như: đối với gia cầm (cúm gia cầm, niu cát xơn…); lợn (lở mồm long móng, tụ huyết trùng, dịch tả lợn, dịch tả lợn Châu Phi…); dê, cừu (lở mồm long móng, nhiệt thán); trâu, bò (lở mồm long móng, nhiệt thán, tụ huyết trùng, viêm da nổi cục…). Ngoài các bệnh tiêm phòng bắt buộc theo quy định, cơ quan chuyên môn ở địa phương có thể khuyến cáo người chăn nuôi tiêm bổ sung các bệnh như Lép tô, Suyễn, E.coli, Viêm phổi màng phổi, Tai xanh… Việc tiêm phòng vắc xin sẽ giúp bảo hộ cho đàn gia súc, gia cầm và duy trì mức kháng thể bảo hộ thường xuyên để phòng bệnh, nhằm giảm tối đa thiệt hại về kinh tế cho người chăn nuôi và ngân sách Nhà nước do dịch bệnh gây ra. Ngoài ra, cần đẩy mạnh công tác vệ sinh tiêu độc khử trùng chuồng trại; hàng ngày cần theo dõi

thường xuyên tình trạng sức khỏe của vật nuôi để có biện pháp xử lý hiệu quả khi vật nuôi có những biểu hiện bất thường do đói, rét hoặc bệnh dịch. Khi phát hiện bệnh trên vật nuôi cần báo ngay cho cơ quan thú y và chính quyền địa phương để có biện pháp xử lý kịp thời.

**** Lưu ý***

Những ngày rét đậm, rét hại có thể may áo cho trâu, bò bằng các loại chăn, áo cũ; bao tải gai hoặc các vật liệu khác tương tự cho trâu, bò. Diện tích may có thể che chắn tối đa cho phần lưng, vai, ngực và bụng cho trâu bò, đặc biệt là bê, nghé nhỏ dưới 12 tháng tuổi.

Những ngày quá rét, trâu bò thường hay xảy ra bệnh cước chân, biểu hiện thấy da chân trâu bò bị sưng phù, nứt nẻ, có hiện tượng xung huyết sờ thấy nóng. Trường hợp bệnh nặng lớp biểu bì ở chân có chảy dịch màu vàng, tạo vết loét, gây nhiễm trùng, nếu không điều trị kịp thời tổ chức dưới da bị hoại tử làm cho con vật bị què, nặng hơn trâu bò có thể kế phát các bệnh truyền nhiễm khác.

Trường hợp trâu bò bị cước chân cần: Tăng cường giữ ấm cho trâu bò, giữ nền chuồng khô ráo, cho ăn uống đầy đủ thức ăn thô xanh, bổ sung thức ăn tinh muối khoáng, vitamin. Khi mới xuất hiện cước chân có thể dùng gừng giã nhỏ hoà với rượu để xoa bóp hàng ngày; đồng thời cho trâu bò vận động tại chuồng hoặc đi xung quang chuồng, quang nhà vào buổi trưa khi thời tiết ấm hơn để tăng cường tuần hoàn máu tại chân, tránh hiện tượng sưng phù bệnh càng thêm nặng. Khi bệnh nặng cần báo cán bộ thú y để điều trị bằng kháng sinh. Khi trâu bò bị đói rét do rét đậm, rét hại kéo dài trên 10 ngày liên tục thì sức khỏe và sức đề kháng bị giảm dễ mắc bệnh, vì vậy trong thời gian này cần cho trâu bò ăn cháo gạo hoặc cháo cám nóng, bổ sung khoáng chất và các loại vitamin để nâng cao sức đề kháng.

Xử lý chất thải: Hàng ngày thu gom phân vào hố ủ, dẫn chất thải lỏng trực tiếp từ chuồng đến hố đựng bằng rãnh thoát và xử lý chất thải bằng hóa chất hoặc chế phẩm sinh học.

II. ĐỐI VỚI THUỶ SẢN

Đối với thuỷ sản, trong thời gian giá rét, tuyệt đối không kéo lưới kiểm tra thuỷ sản nuôi, không thu hoạch theo cách đánh tỉa thả bù để tránh xây xát và hạn chế các bệnh về thuỷ sản.

Khuyến cáo các người nuôi áp dụng các biện pháp chống rét: Duy trì mực nước ao nuôi đảm bảo độ sâu từ 1,5 - 2,0 m có thể sâu hơn tuỳ điều kiện cho phép ổn định nhiệt độ nước.

Thả sọt đan tre nứa, bên trong sọt có các búi rơm tạo giá thể để thuỷ sản trú ẩn tránh rét, sọt được đặt ở góc phía Bắc ao nuôi. Làm khung và che phủ bề mặt ao nuôi băng nylon sáng mầu hoặc thả bèo tây trên mặt ao từ 1/2 -2/3 diện tích mặt ao nuôi về phía Bắc để chắn gió, cách nhiệt không khí, tăng khả năng giữ nhiệt cho

nước ao nuôi và khi có ánh nắng sẽ tăng khả năng hấp thụ năng lượng mặt trời bổ sung nhiệt cho ao nuôi.

Cho thuỷ sản ăn đầy đủ, sử dụng các loại thức ăn có chất lượng cao, khẩu phần ăn phù hợp, bổ sung vitamin C để tăng sức đề kháng. Khi nhiệt độ nước ao nuôi xuống dưới 15 độ C thì ngừng cho ăn, vào thời điểm nắng ấm trong ngày có thể cho ăn bằng thức ăn tinh, thức ăn chế biến, thức ăn hỗn hợp hoàn chỉnh.

Định kỳ sử dụng vôi bột với liều lượng 2-3 kg/100m2 (01 lần/tháng) bón xuống ao nuôi. Đối với nuôi cá lồng, cần di chuyển lồng bè đến nơi ít gió hoặc thả sâu lồng nuôi từ 1,8-2,0 m.

III. CÔNG TÁC THÔNG TIN, BÁO CÁO

Đề nghị các Uỷ ban nhân dân các xã, phường báo cáo kết quả công tác phòng chống đói, rét, dịch bệnh cho vật nuôi, thuỷ sản, các chính sách hỗ trợ theo quy định về Chi cục Chăn nuôi, Thú y và Thủy sản. Trong quá trình triển khai thực hiện có khó khăn, vướng mắc báo cáo về Chi cục Chăn nuôi, Thú y và Thủy sản, số 726, Lương Ngọc Quyến, phường Phan Đình Phùng, tỉnh Thái Nguyên để tổng hợp báo cáo UBND tỉnh, Sở Nông nghiệp và Môi trường để xử lý và chỉ đạo kịp thời.